

A  ı k k a r a

Hayâli, kayalı, hakka dayalı dergi

↻ Mehmet Akif Ersoy ↻ Tacettin Şimşek ↻ Mustafa Sade ↻ Halit Yıldırım
↻ Tayyib Atmaca ↻ Hacı Musa Tuncer ↻ Mustafa Doğan ↻ Kenan Yavuzarslan
↻ Salih Özel ↻ Fatih Kandemir ↻ Mehmet Ali Kalkan ↻ Yavuz Dinç
↻ Hülya Tozlu ↻ Salman Kapanoğlu ↻ Zekeriya Çakabey ↻ M.Nihat Malkoç
↻ Şükrü Ünal ↻ ↻ Haşim Kalender ↻ Vahid Məmmədli

46. Sayı Aralık 2021

❖ Mehmet Akif Ersoy

Acemi Kaptan

“Sen işin yoksa devir çamları paldır küldür;
Neslimin şöyle dönüp bakması hattâ züldür.
Gözüm ensemde değil, görmeliyim ben önümü;
Kestik attık hele mâzî denilen kör düğümü!
Ne zamandan beridir bağlıyız, artık bıktık;
Demir aldık o sizin an’anelikten çıktık.”

“Pupa yelken açılın şâyed oturmazsa gemi!
Bu tenezzüh, cici bey, doğruca Kağtâne’ye mi?”
“Hayır enginleri bir bir geçerek, gâyemize.”
“Hele bir kerre çıkın Marmara’dan Akdeniz’e!
Fıkra gelsin mi?”
“İşin fıkracılık zâten İmam!
Korkarım çam devirirsin yine...”

“Bilmem çam mam!
Bocalarken bakar üstündeki kaptan acemi;
Sarılır bir kayanın boynuna biçâre gemi.
‘Bu nedir, Beybaba, bittik mi, ne olduk?’ derler;
Kimi evrâd okur üfler, kimi lâ-havle çeker.
‘Yok canım!’ der Hacı Kaptan, biriken yolculara:
‘Su tükenmiş, haberim yok, buyurun işte kara!’

Siz de, oğlum, bu mahârette, bu cür’ettesiniz:
Gemi yüzdürmek için kalmadı meydanda deniz!”

“Dinle bir fıkra da benden bakalım şimdi.”
“Olur.”

“Devr-i sâbık’ta kazâ teknesi bir köhne vapur,
Akdeniz hattına tahsîs edilir bol keseden.
Eski kaptan ‘Gidemem, der, getirin varsa giden.’
Yeni kaptan gelerek doğru çıkar mevki’ine.
Adamın tâli’i oldukça güzelmış ki yine,
Yel üfürsün, su götürsün diye bekletmez pek,
Gece kalkar bu adem postası İzmir diyerek.
Göksu’ daymış gibi fiş fiş yüzedursun miskin...
Denizin neş’esi a’lâ, hava enfes... Lâkin,
Bir taraftan verivermez mi nihâyet patlak,
Tekne körkandil olur, yolcular allak bullak.
Şimdi biçâre süvârîye ne dur var, ne otur;
Dinlenir farz ederek birçok emirler savurur:

‘Getirin hartayı!’ der; baksana mâşâ’allâh:
Şile, Bartın, Kızılırmak... Güzelim, Bahr-i Siyâh!
‘Akdeniz yok mu?’
‘Hayır yok.’
‘Bu nasıl kaptanlık?’
‘Haklısın Beybaba, göndermediler, çok yazdık.’

Eğilir sonra bakar: İbresi yok bir pusula...
Yürümez ezbere, yâhû, gemi, eyvahlar ola!

Bora estikçe eser, dalgalar azdıkça azar...
‘Getirin ibreyi!’ der, bulmanın imkânı mı var?
‘İbre yok, Beybaba, bilmem ne getirsek?’ derler...
O da: ‘Öyleyse şehâdet getirin!’ der bu sefer.”

A ç i k k a r a

Hayâlî Kayalı Hakka Dayalı Dergi

Yapımcı ❖ Tayyib Atmaca Yönetmen ❖ Mehmet Pektaş

Set Amiri ❖ Halit Yıldırım Afif ❖ Yasin Mortaş

Muhabbet Adresi: Onikişubat Belediyesi Kültür Müdürlüğü Kahramanmaraş

0535 391 92 50 Dükkân www.acikara.com e-mektup: acikekaradergi@gmail.com

46. Sayı Aralık 2021 ISSN-0106417 (dergi)

• Tacettin Şimşek

Dünya Televizyası'nda Canlı Yayın

Rüzgârlı şehir Bakü'deyim. Evimde gibiyim. Şahsıma gösterilen ilgi had safhada. Öyle ki görenler kiskanıyor. Birlikte gittiğimiz dostlarımızın ağızları bir karış açık. "Vay be! Şöhretin buralara kadar ulaşmış ha!" diye hayret ediyorlar.

Ben de söylene söylene yıpranmış o sevimsiz repliği tekrarlıyorum:

"Kıskanmayın ne olur; çalışın, sizin de olur!"

Haksız mıyım? Tabii dostlarım da haklılar. Azerbaycanlı dostlarım daha da haklılar. Alın size güncellenmiş bir Nasrettin Hoca fıkrası. "Haklısın, sen de haklısın; hanım, sen de haklısın" hesabı.

Azerbaycanlı soydaşlar çok qonakperver, yani konuksever. Türkiye'den meşhur bir "uşak edebiyatı mütehasısı" gelmiş. Karşılama, iltifat, teveccüh... Bini bir para... Yere göğe koymuyorlar. Hoşuma gitmiyor değil. Önce etrafıma bakıyorum. Kimseyi göremeyince bütün iltifatların bana olduğunu anlıyorum. Şükran şükran üstüne.

"Teşekkür edirem, teşekkür edirem."

Uşak Edebiyatı Kongresi'ndeyiz. Düzenleme kurulu üyesi olarak Dünya Televizyası'nda canlı yayına çıkmam gerekiyor. Kongre hakkında bilgiler vereceğiz, mini bir tanıtım gerçekleştireceğiz. Eyvallah! Seve seve yaparız.

"Sabah saat 8.00'de otelin qabaqında olun, sizi maşınla alacağıq." diyorlar.

9.30'da canlı yayına çıkacağımızı hatırlatıyorlar.

Tamam, kardeş, hazır oluruz, gideriz, o saatte televizyona da çıkarız.

8.00'de otelin önündeyim. 8.20'de gelen arabaya binıyorum. Sevgili dostlarım Türkiye'den Tuba, Kazakistan'dan Lazzat Hanımlar, Azerbaycan'dan da Rafiq Bey var arabada. Selamlaşıyoruz. Canlı yayına birlikte çıkacakmışız.

Maşınımız hareket ediyor. Televizyon stüdyoları Sumgayıt'ta... Bakü, Sumgayıt arası 37 km. Arabayla yaklaşık 35 dakika sürüyor.

Saat 9.00 sularında televizyonun bekleme salonundayız. Yarım saat bekleriz, ne olacak?

Stüdyoda canlı yayın var, müzik sesi dışarıya taşıyor.

Oturuyoruz. Hoş, beş. Danışırılıh.

"Necesz?"

"Yahşiyam," çoh sağ olun. "Siz necesz?"

"Men de yahşiyam. Sağ olun."

Güney Azerbaycanlı Huşeng Azeroğlu'nu hatırlıyorum birden. Bir türküyle tanınmıştı Türkiye'de: "Size salam getirmişem."

Şiir şölenlerinden de bilirim. Güney ya da Kuzey Azerbaycan'dan kim Türkiye'ye gelse kürsüye çıktığında aynı cümleyi coşkuyla tekrarlar. Tabii alkış kıyamet!

Rahmetli Huşeng Azeroğlu'na nazire yapmalıyım:

"Men size Türkiye'den salam getirmişem." diyorum.

Selama selam.

Saat 9.30 oluyor. Stüdyodan ses yok.

"Hani, diyorum görevlilere. Bizim yayın ne zaman başlayacak?"

"Aparıcı ne vaht çağırarsa o zaman," diyorlar.

Biraz daha söyleşiyoruz. Saat 10.00 oluyor. Ben kurtlanıyorum. Dostlarım Tuba ve Lazzat Hanımlar sabırsızlanıyor. Rafiq Bey çok sakin.

"Narahat olma müellim, diyor. Telesiq etme. Vaht gelir, girerik."

"Tamam da, diyorum, ne vaht?"

Hay Allah! Lehçeyi kapmışım.

Neşeleniyorum. Sohbet koyulaşiyor. O sırada saat 10.15 oluyor. Ses, seda yok.

"Canlar, diyorum, böyle kuru kuruya oturmak olmaz. Çayınız yok mu sizin?"

"Yaşıl çay hoşlayırsan yohsa gara çay?"

"Kara çay, lütfen!"

Çok geçmeden koca bir demlik çay, yanında reçelle birlikte servis ediliyor. Şimdi oldu işte!

Ha bire çay içiyoruz. İçmıyoruz da, doldur boşalt yapıyoruz sanki. Bir, iki, üç, dört... Allah ne verdiyse... (Sonradan söylüyorlar. "Müellim," diyorlar, "on üç stekan çay içipsen.")

Saat 10.30 oluyor. Biz hâlâ danışırılıh. Saatin akrebi 10.30'la 11 arasında bir yerlere yaslanıyor; yelkovansa 9'un üzerine bağdaş kuruyor.

Biz yayını mayını unutmuşuk, söhbetteyik.

O sırada stüdyonun kapısı açılıyor. Bir grup insan boşalıyor dışarı. Bizi içeri çağırıyorlar.

Genç aparıcı, çıtı pıtı hanımefendi, bizi güller yüzle karşılıyor. Stüdyoda bize ayrılan yerlere özenle oturtuyor. Çok rahat ve inadına sempatik. Bacım olsun.

Yayına başlamak üzereyiz. Soruyorum:

“Aparıcı Hanım, vaht ne geder?”

Aparıcı gülen gözleriyle tatlı tatlı yüzüme bakıyor.

“Yani, diyorum, sohbet ne geder devam edecek?”

Gülüyor.

“Siz ne geder istirsiniz?”

Budur! Süre kısıtlaması da neymiş? Dört konuşmacı, yarımşar saat konuşsa program iki saat sürer. Yaşasın!

Program iki saat sürüyor. Konuşmaya devam etsek iki buçuk saat de sürebilir. Tadında bırakalım dediğimiz için erken bitiriyoruz.

Aparıcı soruyu sorup çekiliyor. Ne bir uyarı ne bir hatırlatma. Yayın akışı da neymiş? Akışına bırak! Bizde olduğu gibi yok “Programımızın sonuna geldik.”, yok “Yönetmenim uyarıyor.”, yok, “Son beş dakika, toparlayın lütfen!” Hiçbiri yok. Oh be! Konuşma özgürlüğü buna derim ben. Sınırsız... Kulakların çınlasın Neil Burger! Burada da limit yok!

Samimi ev sahipliği için aparıcı hanıma ve nefis çay ikramları için görevlilere teşekkür ediyor, vedalaşıp ayrılıyor. Güzel gündü, vesselam!

Memlekette zaman yönetimi konusundaki zaafımızdan yakınırdım hep.

Adam sen de! Dostlar arasında iki saatin lafı mı olur?

Mustafa Sade

Yoruma Cevap

Sayfama “Hoş geldiniz” sevgili kalemdaşım
Beni “Üstadım” diye anmandan onur duydum;
Bulutları da geçti, göğe ulaştı başım
Sonsuz saygılarını sunmandan onur duydum.

Sandım tek yazan benim, bütün şairler öldü
Göğsüm kabardı birden, düğmelerim söküldü
Kalemimin ucundan kıvılcımlar döküldü
Defterimin külünde yanmandan onur duydum.

Yüreğimi bilmesen, der miydin “Naif yürek”
Beni böyle metheden okuyucular gerek
Gönül susuzluğunu sayfamdan gidererek
Doya doya şiire kanmandan onur duydum.

Kelamım dert olunca benden önce devrildin
Neşemde keyiflendin, kederimde savruldun
Her mısradan mest olup her hecede kavruldun
İmgenin ayazında donmandan onur duydum.

Yüreğimden öpünce, yüreğim bir hoş oldu
“Gönlüne sağlık” dedin, acılarım kayboldu
Beni arşa çıkardın inan gözlerim doldu
Haddini bilip yere inmeden onur duydum.

O kadar çok övdün ki, dedin; şair kudursun
Birisi kalemimin başına biraz vursun.
Daha çirak değilim, ustalık şöyle dursun
Senin beni bir şair sanmandan onur duydum.

• Halit Yıldırım

Nalbant Bekir

Efendim bizim hikâyeler sürer sürmesine de artık pek aklıma gelmiyor. Diyorum ki kendi kendime; “Oğlum İrfani sen garip bir küfecisin, meddahlık neyine? Bu memlekette hikâye anlatma işi sana kaldıysa hay başımıza gelenler.”

Tabii söz ağızdan çıkınca onun icabını yerine getirmek de lazım değil mi? Ben de tam bu minvalde torunu çağırıp Açikkara mecmuasının kâtib-i mes’ûlü Pektaşzade Mehmet Efendi’yi aratıp derdimi, meramımı anlatayım da affımı isteyeyim dedim. Lakin köpoğlusı:

“Dede işim var, sonra ararız.” diye bir pırtma verip sokağı boyladı. Ardından seğırtip:

“Lan oğlum gözüm görmüyor, ara şu adamı bak sana bi ellilik çalışır.” desem de dinleyen kim?

Bir de geri dönüp:

“Dede elli değil, yüz elli de versen şimdi işim acele, seninle uğraşamam.” demez mi?

Bak hele şu eniğin lafına. Ulan bu kime çekmiş deyi kendi kendime düşünceye daldım. Babası desem işin ucu bana dokunuyo. Anası desem yine bana... Zira bizim gelin biladerimin kızı. Tam bu arada aklıma rahmetli babamın:

“Ulan sizin bi başınız bozuk, ana tarafından ebenizi, dedeniz harb-i umumide saraydan kaçırmış. O da ne idiğü belirsiz bir cariyeymiş. Gâvur mu, Müslüman mı belli değil. Milleti desen o da bambaşka. Aslı ecnebiymiş ellam...” dediği laf geldi. Neyse “fazla dibini kurcalayıp cılcını çıkarma” dedim ve akşamı beklemeye başladım.

O esnada hâlim Allah’a ayan ya, birden telefonum çalması mı? Arayan da bilin bakalım kim? Bizim Pektaşzade Mehmet Efendi. Hoş beşten sonra dedim ki:

“Mehmet Efendi, beni artık mazur görün. Ben bu hikâye yazma işinin ardını getiremeyeceğim. Artık yaşlılıktan hem aklıma gelmiyor, hem de aklıma gelenlerin başı ayrı, ortası ayrı, sonu ayrı oluyo. Karıştırıyorum zağar. Hem bu torun olacak alçak, artık parayınan da yazmıyor. Nazlanıp döküyor. Beni artık bu işten azad edin.”

Mehmet Efendi:

“Yahu İrfani Emmi, sen ne diyon? Biz bu hikâyeleri kesemeyiz. Sen devam et. Senin küfe hikâye ile dolu. Sen oradan anlat. Biz senin torunu da razı ederiz.” dedi.

O sırada bizim velet süklüm püklüm içeri girdi. Arkasından soluyacak diye korktum. Belli ki birisi ile kavga etmiş. Onu görünce Mehmet Efendi’ye:

“Valla Mehmet Efendi sen torunu razı ederim de-

din. İti an, çomağı hazırla derler ya o da kapıdan girdi. Aha ona vereyim telefonu da nasıl razı edersen et.” dedim ve telefonu oğlana verdim.

Kendi aralarında bayağı bir konuştular. Sonra bizim oğlan “tamam” dedi ve telefonu bana verdi.

“Hayırdır, bunu nasıl razı ettin?” dedim Mehmet Efendi’ye. O da bana:

“Ben ona ses kaydı yapılacak yeri dedene göster. O konuştuklarını kaydetsin. Sonra sen o ses dosyasını bize gönder. Biz onu deşifre programı ile yazıya çeviririz, dedim.” deyince ben yine ipe un sermek babından bu defa da:

“İyi de oğlum aha bu sayı için bile aklıma bir şey gelmiyor.” dedim. Mehmet Efendi:

“Emmi sen şu bana anlattığın Nalbant Bekir hikâyesini anlat.” demez mi?

Mehmet Efendi’yi kıracak değildim ya. Nalbant Bekir deyince tüylerim amuda kalktı. Ben ona zamanında: “Ulan Nalbant bozuntusu seni âlemin diline vermezsem bu küfede kazurat taşıyım.” diye ahdetmişim. Aklıma bu mesele geldi. Tabii kanım kaynadı, bir anda elli sene öncesine gittim. Gözümün önünde televizyon camı gibi olaylar canlandı. Madem bu işe başladık, bu Nalbant Bekir’i de anlatmasam olmaz. “Tamam” dedim ve telefonu kapattık.

Bizim torun da bana telefona ses kaydetmeyi gösterdi. Tabii bende o kafa nerde? Neyse “Ben açayım, sen işin bitince şuraya bas.” dedi ve teyip düğmesini açıp telefonu elime tutuşturdu ve odasına çekildi. Ben de başladım hikâyeyi anlatmaya...

Efendim bu Nalbant Bekir’in babası çerçici idi. Hem de ne çerçici! Kaçak tütünden çaya, şekerden Şam kadifesine ne ararsan var. Bu Bekir olacak nursuz gudubet de üçkağıtçının önde gideni. Babasının denklelerini soyuyor. Tütüne alışı daha bacak kadar iken. Sonra Birinci ve Yenice cuvaraları çıkınca epey de onları emdi durdu. Hani içmek değildi onunkisi, bildiğin emiyor, peş peşe birbirine uluyordu. Bu yüzden benzi zift gibi kara, saç ve sakalı pamuk tarlasına dönmüş iken bembeyaz bıyığının burun deliklerini örten tarafları kahverengine dönük tütün sarısı, dişler desen siyah ile kahve arası değişik bir renk. O kadar cuvara içince ciğerler de iflas etmişti haliyle. Kaleyi körüğü gibi sırtından soluyordu. Sesi desen sanki çıkırık ile kuyudan su çeker gibi hırıltılı çıkıyordu. Bu hırıltılı sesin ardından da boğulurcasına bir öksürük tutardı her üç beş kelam ettiğinde. Yine bu üç beş kelamın sonunda bir balgam tükürme işi gelirdi ki burasına çok gıcık

olurdum. Şeytan derdi, o an için elinde ne varsa şu suratsızın kafasına geçir. Tövbe, tövbe...

Neyse bu kara tiren suratlı herifi babası Çerçi Üssük, hırsızlık huyundan kesemeyince Karacaköy'deki bir nalbanta çırak verdi. Karacaköy, bizim köyün de bağlı olduğu nahiyeye merkeziydi. Şimdilerde burası kaza oldu. Bizim köyde ilkokul yok iken Karacaköy'de ortaokul bile vardı. Biz de oraya okumaya gitmiştik ama yaşımız ileri olduğundan üçüncü sınıftan diploma verip bizi okuldan çıkardılar. O da ayrı bir hikâye.

Nalbant çırağı Bekir ile sabah erkenden bizim köyden yayan yapıldak çıkar Karacaköy'e gider, akşam da beraberce dönerdik. Ben okuldan erken çıksam da onun işi bitene kadar beklerdim. Ancak her fırsatta Karacaköylü Yusuf'un ambargolunda iskambil ve taş oynardık. Bizi bu işe okula yeni atanan ve adı Yeniceli Mirtaza olan bir vekil öğretmen alıştırmıştı. Yeniceli Mirtaza öğretmen de o zamanlar bizden birkaç yaş ancak büyük, daha tıfil bir gençti. Bizlerse on dört, on beş yaşlarındayız. Mirtaza öğretmenin uzun saçları vardı ve kâkülü ta ağzına düşerdi. Köy halkı "Kekilli Öğretmen" diye lağap takmıştı ona. Biz her öğlen arası ve akşam ders çıkışı hemen öğretmen ile buluşup Yusuf'un evini boylardık. Bekir de bir şekilde gelir bizi bulurdu.

Bir gün yine okul çıkışı Mirtaza öğretmenle beraber Karacaköylü Yusuf'un ambargolunda iskambil oynamaya gittik. Yusuf'un ambargolları iki katlı, çatılı bir ev kadar büyüktü. İçi beş bin kile ekin alıyordu. Bu ambar, öz dediğimiz kalın çam tahtaların birbirine geçirilmesiyle ve hiç çivi kullanılmadan yapılmış büyükçe bir ambardı. Hatta ambargol diye tabir ettiğimiz kısım ise bu ambarın etrafında çevrilmiş, şimdilerin balkon dediği gibi bir yapıydı ki yazın burada kıl palazları sererler ve yedi sekiz taşınan bulgur çekerlerdi. Yazın ise evler sıcak olduğundan buraya sekiz on yatak serilir, çoluk çocuk burada yatılırdı. Ambargol, ambarın üç tarafını çevirdiği için bizi kimsenin göremeyeceği en dulda tarafta oynardık. Yusuf'un gönlü olursa arada çalkama, pekmez, yoğurt, çökelik ekmek getirirdi, yerdik.

Neyse o gün oyun bir hararetle bir hararetle ki sormayın. Bu alçak Bekir, bizi durmadan ütüyor. Ulan bir baktım ki bu Bekir sürekli hile yapıyor.

Mirtaza öğretmene:

"Öğretmenim bu alçak hile yapıyor, kolunun yeminde kâğıt var." dedim.

Öğretmen hemen onu kolundan yakaladı. Bir baktı ki papaz, kız, as ne ararsan koluna düzmüş. Mirtaza öğretmen bunu yanımızdan kovdu. Bu da yüz-süzce kalktı ambargoldan aşağı inince bize yakası açılmadık bir kağıt küfür savurdu. Peşinden koştuk

ama yetişemedik, şerefsiz tazı gibi kaçıp gitti. Biz de ona epeyce sövüp saydık sonra tekrar oyuna daldık.

Meğer bu alçak gidip bizi Yusuf'un anasına şikâyet etmiş. Yusuf'un anası Satı Kadın iriyarı, kocaman bir kadındı. Elleri yaba gibiydi... Biz kâğıda dalmı-sız, al papazı ver kızını derken birden kadın başımızda bitti. Efendim bize bir dayak attı ki sormayın, ben babamdan bile böyle essahlı bir dayak yemedim. Kadın vurunca bizi ambarın tahtalarına yapıştı-rıyordu adeta. Öğretmeni de yakaladı ona da elindeki şilteyinen iyice bir dayak çaldı. Lakin öğretmen dayakla da kurtulamadı. O zamanlar köyde Ali isminde bir başöğretmen vardı. Biz talebeler arasında ona Gâvur Ali derdik. Gâvurluğu dinsizliğinden değil merhemetsizliğinden. Adamın geçtiği yere kuş konamıyor, düşünün öyle bir zalım adam. Dayak, kötek zibil... Satı Kadın öğretmeni kekilinden tuttu, bizi de önüne katıp Başöğretmen Ali'nin önüne götürdü. Bizi bu halde görünce Ali öğretmenin beti benzi attı ve merakla sordu:

"Hayırdır Satı bibi, bu ne hal?"

Satı Kadın burnundan soluyarak:

"Ali öğretmen! Bu Kekilli zibidi çoluğa çocuğa kumar öğretiyor. Sen bunu buradan gönder yoksa elimde kalacak." demesin mi?

Ali öğretmenin bir anda nevre döndü. Bizim Mirtaza öğretmene bir şamar çaldı, vurur vurmaz yeri öptürdü. Sonra hırsını alamadı tepik yumruk adama bir dayak çaldı, bir dayak çaldı ki sormayın. Biz korkudan altımıza şiril şiril işlemeye başladık inan olsun. Tabii bizi de ele aldı epey bir ayar düzen verdi ki elli senedir unutamadım. Sanki şimdi vurmuş gibi kulağım çiniliyor.

Dayak faslından sonra Ali öğretmen Muhtarın oğlu Sülüman'ı çağırdı. Ona:

"Bu öğretmeni alıp sizin odaya götürücün. Sabah ezanı ile kaldırıp Seyit Ağa'nın kamyonu şehere gitmeden yetişip bunu kamyonu bindiricin ve Yeniceli'ye göndericin. Eğer yarın bunu bu köyde görürsem şart olsun senin de kemiklerini kırarım." dedi.

Bekir çok küsük birisiydi, bu olaydan sonra bir daha benimle ölene kadar hiç konuşmadı. Onunla geçinmek çok zordu. Diyelim ki bir cemiyette oturuyor, anında bir şeyden huylanır ve oradakilere küsüverirdi. Onunla barışmak da merasime tabiydi. Gidip yalvarıp yakaracaksın, varsa bir işi onu göreceksin, onun da gönlü olacak da barışacak. Ben hiç barışmayı denemedim bile. Ya harman kaldırır, ya tırpan biçtirir, ya da adamı çoban tutar barışacağım diye. İki gün sonra yine küser. Kim onunla uğraşacak. Tabii biz sonradan şehere göçünce onunla da bir işimiz olmadı. Neyse biz mevzumuza dönelim.

Neyse aradan yıllar geçti, bu Bekir oldu bizim köye nalbant. Az at, eşsek, katır nallamadı. İşi de iyi

öğrenmişti. Ben de yaşlanıp köye dönünce baktım bizim Nalbant Bekir de nalbantlığı bırakmış yaylaya çıkıp mal davar işine girmişti.

Bir gün köprünün başındaki kayfede Kör Musa'nın Ahmet, Kadir ve Üsülü'nün Dobak Kazım ile birlikte iskambil oynuyorduk. Irıza'nın Hamza Dayı da yanımıza oturmuş bizi seyrediyordu. Bu sırada kayfenin önüne resmi bir tofophil durdu. İçinden bizim köylülerin Aşıcı Turgut dedikleri adam ve iki memur indi ve doğruca bizim masaya geldi. Hemen memurlara birer çay söyledik. Selam, aleykümse-lamdan sonra Turgut Bey:

“Ben Ruam diye bir hastalık taraması için geldim. Bu köyde tek tırnaklı hayvanların sayımını yapacağım. Üç aşağı beş yukarı hane hane bana bu sayıları söyleyecek birisi lazım.” deyince ben yan masada cuvara tüttüren Nalbant Bekir'i gösterip:

“Turgut Bey, senin işini şu yan masada oturan Nalbant Bekir bilir ancak. Benim onunla pek aram yok ama sen git ona derdini söyle, o yardımcı olur. Bu köyü bırak komşu köylerde bile kimin atı, eşşeği var tek tek sana sayar.” dedim.

Turgut Bey çayını içince gidip onun masasına oturdu. Ben de kulak kabartıp dinlemeye başladım. Turgut Bey hürmetli bir şekilde:

“Selamün aleyküm Bekir Ağa” dedi.

Bekir Ağa kafasını kaldırıp onu tepeden tırnağa süzdü. Cuvarasından bir fırt daha çektikten sonra o meşhur gevrek sesiyle gıcıldı.

“Aleyküm selam efendi”

Turgut Bey:

“Bekir Ağa, ben Ziraat Dairesi'nden geliyorum. Bize bu köyde kimin ne kadar tek tırnaklı hayvanı var, onun bilgileri lazım. Yani senin anlayacağın hane hane at, eşek, katır sayısını yazacağım. Biz sor-duk, bu işi en iyi sen bilirmişsin.”

Bekir iyice bir öksürüğün ardından boğazını temizleyip yine o pis hareketini yaptı. Yani balgamını tükürdü. Boğazını gerlendirerek:

“Ne yapacaksınız at, eşşek sayısını? Nalbantlık mı yapacaksınız? Ben yıllardır nalbantlık ederim, bu uyuzlardan alacağımı toptasam bir direktör alırdım. Bunlardan para çıkmaz. Canlarını iste verirler amma delikli kuruşlarını vermezler.” demez mi?

Bizler birer “la havle” çektik ama bu pise bulaşma-yalım diye sustuk.

Turgut Bey:

“Bekir amca, sadece bu tek tırnaklı hayvanlarda görülen Ruam diye bir hastalık var. Ona göre aşı ge-tirtip aşı yapacağım. Bir de bu istatistikleri Bakanlı-ğa bildirmem lazım. Sen söyle, bu köyde ne kadar at, eşek ve katır var?”

Nalbant Bekir elindeki cuvaradan son fırtı çekip yere attı ve ayağa kalkıp izmariti ezdi. Sonra bize

dönüp:

“Aha buradakilerle beraber şu köprüden geçeni yaz, geçeni yaz! Alayı eşşek bunların.” dedi ve de-folup gitti.

Tabii kahvedekiler ardından epey bir sövüp saydı ama memlekette on birli kıtlığı mı, hakır hakır gü-len gülene.

“Bu niye böyle yaptı?” diye birbirimize sormaya başladık. O sırada Nalbant Bekir'in yayla komşusu olan Irıza'nın Hamza Dayı gülererek:

“Efendim, bu Bekir geçen gün karısına küsmüş köye yayan yapıldak gelmiş. Bu Ahmet ve Kadir, ağabeyleri Cafer ile ot biçiyorlarmış. Bunlar ona git-me Bekir emmi dememişler, o da onlara kızdığı için böyle dedi.” demez mi?

Ahmet ve Kadir de onu tasdik ettiler.

Daha evvel de dediğim gibi Bekir çok huysuz bir adamdı. Her sene yaylaya çıkınca mutlaka karısı ile olmadık bir şey için kavga eder sonra da karı-sına küser, yayan yapıldak köyün yolunu tutardı. Köy ile yaylanın arası yürüme iki saat sürüyor. Tabii yayladaki komşular yalvar yakar onu razı edip geri çevirirdi. Bu durumunu bildirdik amma köye kadar geldiğini duymamıştık.

Hamza Dayı'ya:

“Hamza Dayı şu işin aslını eyice bi anlat. Bu niye böyle köpürmüş?” dedim.

Hamza Dayı başladı anlatmaya:

“Bekir huysuz bir adam malum. Bir gün karısı ay-ran aşı pişirmiş. Lakin içine nohut da koymuş. Bu da yine huysuzluk edecek ya, “vay sen ne diye çorba-ya nohut koydun?” diye kadınla başlamış kavgaya. Sonra da kalkıp yola düşmüş. Yayladaki kömlerden bayağı uzaklaşmış. Tabii iş güç zamanı yaylada her-kes bir yerde. Zavallı kadın düşmüş peşine arkasın-dan bağıryormuş:

“Bekir babalar ye, gel seçtim nohutları aşın için-den. Bu saatte köye gidemen, yıkılır düşersin bir yerde. Gitme dön geri. Akşam akşam iş açma başı-ma!” diye ama dinleyen kim?

O sırada bu bizim Kör Musa'nın Cafer, Kadir ve Ahmet de ot biçiyorlarmış. Aha bu Kadir'le Ahmet, Bekir'in önüne geçip onu çevirecek olmuşlar. Öyle değil mi Ahmet?”

Hamza Dayı böyle deyince Ahmet söze girdi.

“Vallaha aynen öyle. Biz şunu çeviririm diye tır-panları atıp Bekir' e yöneldik amma Cafer abim bize:

“La bırakın şu suratsız. Yeter yahu, her gün bir maraza çıkarıyor. Ellemen getsin.” deyince biz de ilişmedik. Bu domuz da inadından geri dönmedi. Karısı epey bir ardı sıra gitti sonra o da çaresiz yay-laya döndü. Sonrasını biz bilmiyoruz. Şimdi gerisini anlat Hamza Dayı.”

Hamza Dayı bu tafsilattan sonra tekrar sözü aldı ve başladı anlatmaya:

“Neyse, kimse dur gitme demeyince bizim inat Bekir, dar akşam düşmüş yola. Yastılayın kendini kayfeye zor attı. Sırtından soluyordu. Terin suyun içinde kalmış, dili damağı kurumuştı. Masadaki sürahiye kafaya bir dikti. Bir sürahi suyu içti. Tabii onu böyle bitap, perişan görünce hemen yanına varıp sorduk:

“Hayırdır Bekir, bu saatte senin köyde ne işin var? Bu halin nedir? Bir sıkıntı mı var? Sen yayladan buraya yayan yapıldak niye geldin?” diye... Bekir başladı işi anlatmaya. Ayran aşının içindeki nohuda kızdığı için yola düşmüş, karısı aşın içindeki nohutları seçmiş ama yine de gelmiş. Ben de boş bulunup sordum:

“Lan Bekir sana dur gitme diyen olmadı mı? Bu saatte onca yol gelinir mi?”

Bekir boğazını gerlendirerek:

“Olmaz mı? Kör Musa'nın göbelleri yazıda ot biçiyordu. Dedim ki şimdi bunlar bana gitme dur derler. Lakin kanı bozuklarr “gitme Bekir Emmi” demediği gibi Cafer olacak şerefsiz kardaşlarına ‘La bırakın gitsin şu suratsız, bununla mı uğraşacak?’ dedi. Ben de erkeklığe yediremediğim için geri dönmedim.”

Sonra başladı öksürüğe, baktım boğulup gidecek, kayfeciye:

“Hasan, şu katır inatlı suratsız bir sürahi su daha ver. Ardından da okkalı bir çay getir. Şimdi geberip gidecek.” diye seslendim. İşte onun öfkesi Kadir’le Ahmet’e... Haaa bir de seninle yıllardır küs ya. Seninle oturdukları için de öfkesi ikiye katlanmıştır şimdi.”

Bu söz üzerine dayanamadım. Elimi masaya vurarak;

“Eh komşular bana şehirde Küfeci İrfani derler. Çenem düşüktür. Zaman zaman eski köy odalarında mesel anlatanlar gibi eski hikâyeleri anlattırıp filime çekerler. Eğer ben de bu Bekir suratsızını dile vermezsem yıllarca yük taşıdığım o küfe ile ahir ömrümde sırtımda kazurat taşıyım.” diye ahdettim.

Bu lafı duyan herkes kahkahayı bastı. Hep bir ağızdan:

“Vallaha anlat bu katır inatlı herifi de âlem duysun, hak ediyor.” dediler.

“Katır inatlı” denilince ben de tekrar Hamza Dayı’ya merakla sordum:

“Hamza Dayı, essahtan inatlık buna katırlardan geçmiş olmasın? Malum eşşek ve katırla çok haşır neşir oldu. Bizim eşşek bile bu kadar inat değil.”

Kayfedekiler gülmekten yerlere yattı. Zati çok geçmedi bir ay sonra Bekir cuvara yüzünden öldü. Küs gitti emme yine de Allah rahmet eylesin. İnattı minattı emme gene de köyün neşesiydi. Eh biz de o gün ettiğimiz ahdimizi yerine getirmiş olduk.

Neyse bu günlük de bu kadar yeter. Haydin kalın sağlıcakla.

◆ Tayyib Atmaca

Köroğlu

Ruhun Şad olsun Rasim Köroğlu

Nereye gidersek yalnızlık orda
Nerde yüze gerçek gülen Köroğlu
Rabbim muhtaç etme namerde merde
Hani kadir kıymet bilen Köroğlu

Vur mızrabı gam dökülsün sazından
El dönse de daim dönme sözünden
Sakla parmağını kendi gözünden
Çıkar her delikten yılan Köroğlu

Çok zaman derdini içine döktün
Kuşları uçurdun saçları döktün
Testiyi de kırdın suyu da döktün
Beş günlük dünyada dolan Köroğlu

Bıyık döner sakal dönmez hilale
Saza tel tak kılıcını bilale
Daim baksa kalp ibresi helale
Budur sermayeden kalan Köroğlu

Kendinden saklarsın kendi derdini
Düşünürsün karlı dağlar ardını
Ara ki bulasın kulun merdini
Başını belaya salan Köroğlu

Zor beyleri güvenmesin zoruna
Yiğitliğin miras kalsın toruna
Kulak as mazlumun ahu zarına
Aşkarla kalkanı delen Köroğlu

Tuz alır zorlatır dostlar yarama
Yakılan türkü yok duman arama
Hayasızlar söver oldu töreme
Ne toy toy ne şölen şölen Köroğlu

Hani yarenlerin yarın nerede
Bu gün buradasın yarın nerede
Yarın uçacaksın yarın nerede
Ölüm gerçek hayat yalan Köroğlu

• Hacı Musa Tuncer

Şalgam

Adana ne kadar sahip çıksa da,
Yurdu Osmaniye, kırılır şalgam.
Her önüne gelen marka çaksa da,
Hüner Osmaniye, darılır şalgam.

Osmaniye senin yatağın, yurdun,
Kadirli turpunun yanında durdun,
Şifasın dertlere bizi ne yordun?
Soğuk bir bardakta verilir şalgam.

Midenin dostudur bırakmaz yara,
Maksat hoş ikramdır bakılmaz kâra,
Hediye edilir uzak diyara,
Piyasaya özel sürülür şalgam.

Konya Ereğli'de siyah havuçtur,
Patentini bilen birkaç avuçtur,
Ehil el olmasa posası hiçtir,
İşte bu gerçeğe varılır şalgam.

Çok yerde yetişir manavlar satar,
Sana Osmaniye hünerler katar,
On beş günden fazla fıçıda yatar,
Bidon bidon suya vurulur şalgam.

Özenle kesilir yapılır dilim,
Şalgamda şifayı keşfetti ilim,
Osmaniye farklı, ayrıca ilim,
Masada en başa kurulur şalgam.

Simitin yanında şalgam sorulur,
Mayası bulgurdur öyle vurulur
Tuz ve ekşi limon korur durulur,
Kıvamına göre karılır şalgam.

Boyası doğaldır kendinden rengi,
Başka diyarlarda bulunmaz dengi,
Ne sızı bırakır ne de frengi,
Şifa niyetine sorulur şalgam.

Ekşidikçe kıvam bulur tat verir,
Antioksidandır vücutta erir,
A, C, K vitamin deposu görür,
Seni içmeyenler yorulur şalgam.

Yaz kış demiyorsun her evde varsın,
Potasyum, kalsiyum bedeni sarsın,
Çinko, magnezyumla gözlere farsın,
Ortadan ikiye yarılır şalgam.

Gripten, kanserden, gastritten korur,
Mide ülserine lifiyle vurur,
Faydalı mineral besinle durur,
Bağışıklık sağlar sarılır şalgam.

Yüzlere detokstur bırakmaz çapar,
Hücreyi temizler cilti genç yapar,
Şişkinlik giderir iştahı açar,
Sağlıklı sindirim görülür şalgam.

Kebabın yanında soğuk içilir,
Acılı, acısız, zevkle seçilir,
Markasına göre değer biçilir,
Osmar'da tezgâha serilir şalgam.

Göz Doktoru derler, şalgam suyuna,
Azâbi üç öğün içer boyuna,
Hemi bayanına hem bayına,
Topraktan sır gibi derilir şalgam.

Mustafa Doğan

Bilakis

Bu hüzzam ayrılığı elbet bir gün yenerim
Kalbimin iç sesini yatıştırdım bilakis
İstedğim saatte artık eve dönerim
Gecemi aksiyonla tutuşturdum bilakis

Vejetaryensin diye her gün marul alırdım
Elinin lezzetini yüz metreden tanırdım
Sen gidince Gülperi karnım doymaz sanırdım
Künefenin üstüne atıştırdım bilakis

Vallahi şimdi moda hep ütüsüz çamaşır
Kırışıklık da neymiş çuval giysem yakışır
Pratik bilgilere kafam iyi çalışır
Kumandayı çekyata yapıştırdım bilakis

Şöyle kafama göre çorabımla yatayım
Ayağımı sehpanın üstüne uzatayım
Şu üç günlük dünyanın anasını satayım
Bu ay bak maaşımı yetiştirdim bilakis

Kapı gibi adamım eridim sanıyorsan
Gezdiğimiz yerlerde yürüdüm sanıyorsan
Peşin sıra dolanıp çürüdüm sanıyorsan
Kendimi özgüvenle barıştırdım bilakis

Ah o anası yok mu hepsi onun yüzünden
Otuz yıllık evliyiz çıkamadın sözünden
Sanki huzur sokağı ayrılmadın dizinden
Sonunda ikisini kavuşturdum bilakis

Anahtarını paspasın altına saklıyorum
Suçu üstüme alıp seni ayıklıyorum
Gündüzüm şöyle böyle gece sayıklıyorum
Geçen gün komşulardan soruşturdum bilakis

Dışım öyle diyor da içim kara zemheri
Artık gücüm kalmadı çok özledim Gülperi
Tutmazsam dilimi sür ağzıma biberi
Ben yine ortalığı karıştırdım bilakis...

Kenan Yavuzarslan

Şalınız Bende Kalmış

Bendeniz bendinizdir, seliniz bende kalmış
Sağ kaldığıma göre solunuz bende kalmış

Bir nihâl gölgesinde esir olmuş nefesim
Her sabah öpüyorum, kolunuz bende kalmış

Zülüflü sırtlarını geçememiş hevesim
Gerdana inen cılga yolunuz bende kalmış

Her sabah bir türküyü havalandırır sesim
Bülbülü akort eden diliniz bende kalmış

İnce ince işlenmiş bir hediye bir resim
Sol göğsümün üstünde, gülünüz bende kalmış

Erciyes'e götürsem soğumaz bu nevresim
Torosları yakınca külünüz bende kalmış

Hasretinizden beri hüznümüz yedi kesim
Şükür ki gölgemiz var, şalınız bende kalmış

❖ Salih Özel

Mal Varlığı Beyanı

Tamahım yok yalan dünya malına
Nefsime yetecek kuru aşım var
El âlem dost diye aranır durur
Facede yüzlerce arkadaşım var(!)

Bir kuru selamı esirger kimi
Kimisi bombadır, çekilmiş pimi
Kimisi bilmiyor elifi, mim'i
Âlimden bilgili can yoldaşım var

Cepte banka kartım nakit gerekmez
Onu cepte tutan sıkıntı çekmez
Harcamakla bitmez, suyunu çekmez
Banka gibi zengin bir gardaşım var

❖ Fatih Kandemir

Tavuknâme

Her yemekte aklıma sen gelirsin
Hayalim rüyamsın cansın ey tavuk
Aklımda fikrimde hep sen kalırsın
Ciğirimde nefes kansın ey tavuk

Kızarmış haşlanmış harca bulanmış
İsterse tam pişsin isterse yanmış
Bu saf gönül sana inanmış kanmış
Söyle başka kime kansın ey tavuk

Sen canımsın sen canımsın sen canım
Çorban hariç her türüne hayranım
Pirinç pilav ile gelsin ayrım
Ortada da döner dönsün ey tavuk

Kemahlıya yemek sorma ey güzel
Yanına tavuktan haber verip gel
Tabutuna da sür tavuk ile el
Mezara kokunla insin ey tavuk

ZorUnluDuyUru

Yönetmenimiz **Mehmet Pektaş**, 45 aydır cansiperane çalışarak size Açıkara'yı yetiştirmekten bitap düşmüştür. Bu işin sonu kazan kaldırmaya kadar gider düşüncesiyle (yol ve iâşe bedelini kendisi karşılayarak) yaz tatilini geçirmek üzere 21 Ocak 2022 tarihine kadar Palandöken Koyak Merkezi'ne gönderilmiştir. Set Amiri **Halit Yıldırım** koltukları yan yana getirmek suretiyle yönetmenimiz dönünceye kadar iki görevi de yürütecektir. Yönetmen sağ salim dönüp koltuğuna oturduğunda da Set Amiri, Naldöken Yayık Tesisleri'nde çadır rezervasyonunu yaptıracaktır.

Not: Yönetmenim dönüşte gezi yazısını otobüste yazıp Mardin sayısında okurlarıyla birlikte olacaktır.

Yapımcı

➤ **Mehmet Ali Kalkan**

İbrahim Abi

İbrahim abi...

Dün akşam elinde bilgisayarı ile İbrahim abi geldi işyerine. Bilgisayar adeta İbrahim abi ile özdeşleşti, olmazsa olmazı gibi bir şey. Nasıl pantolon giymeden sokağa çıkamıyorsa, bilgisayarsız da çıkamıyor artık. Elinde siyah bir çanta, çantanın içinde de bilgisayar İbrahim abinin.

Bilgisayar bozulunca yenisini aldı ama satan ikinci el vermiş, fark edince de “Bu marka pahalı, sana o yüzden ucuz verdim.” demiş, inanamış o da. Sonra yenisini aldı. Ben inanmam diye de ambalajını getirip bizim büroda açtı.

Bilgisayar her gün yeni icat çıkarıyormuş. Bir gün alttan, bir gün üstten çizgi oluyormuş. Bir gün ekran kararıyormuş. Bir gün rakamları yazıyor harfleri yazmıyormuş, bir başka gün tersi oluyormuş. Bazen ilk açtığında “ciyaakk” diye bir ses çıkarıyor, insanı korkutuyormuş.

Bazen “bu bilgisayar konuşuyor” diye getiriyor. Gerçi “görünürlük”ü hallediyormuş cetere artıya basınca düzeliyormuş, onu öğrenmiş.

Evi de şehir merkezine uzak İbrahim abinin, her gün böyle.

Dün de yazmak için sayfayı açtığında word değil vord pd diye bir şey açılıyormuş. Bir bakıyor kırmızı, bir bakıyor siyah yazıyormuş. Ya da onu dinlemiyor, başka şeyler yazıyormuş.

Bazen bilgisayar İbrahim abiye talimat veriyormuş. “Beni kendi hâlime bırak, serbest bırak, ben bilmiyor muyum?” dese de yine kendi bildiğince konuşuyormuş.

Gerçi İbrahim abi bu tür aletlerle konuşmaya alışık. Tele-sekreterler çıktığında onlarla konuşuyordu. Meselâ “PTT’ye hoş geldiniz.” dediğinde “Hoş bulduk.”, “Dahili numarayı biliyorsanız tuşlayınız.” dediğinde “Bilmiyorum.”, yeniden aradığında da aynı şeyleri söyleyince “Ya bana niye aynı şeyleri tekrarlayıp duruyorsun kızım, sen benim dediğimi bağla.” diye konuşurdu.

Son bozulma da mikrofonu açınca olmuş, tamirci öyle söylemiş.

İbrahim abiyi tanımayan “bu şiiirleri bu adam

mı yazıyor?” diye on defa kendi kendine sorar.

İbrahim abinin Antik Yankılar diye bir şiiiri var ki müthiş. Bunu yazmak için mitolojiyi çok iyi bilmek gerek ve ayrıca şiiir hâline getirmek için de epey bir emek, zahmet, bilgi vs.

İsveç Alplerinde yaşayan bir vatandaş yaz tatiline geldiğinde Eskişehir Şairler Derneğinden hiç çıkmazdı. “Şiiir evrensel olmalı.” der, bizim şiiirlerimizi de pek beğenmezdi. İbrahim abinin bu şiiiri için “İşte şiiir bu.” demişti.

Gerçi İbrahim abinin bilgisayarla hep sıkıntısı var. Bir gün maili bozulmuş. Şifresini sordum “Aaa o çok kolay.” dedi ve başladı söylemeye. “Büyük harf B, nokta, küçük a, virgül, dokuz, noktalı virgül, sno, parantez aç, yetmiş bir, inceltme işareti, yedi vs. böyle devam etti gitti. Yasin suresini ezberlemek daha kolay. “Mail adresin ne?” deyince bir saat düşündü “İşte onu hep unuttuyorum, hiç aklımda kalmıyor.” dedi. Tam giderken aklına geldi, bir yere not almış, okudu. Şöyleymiş mail adresi sagir.brahim@gmail.com

Hani bilgisayarda doğrulama işaretleri oluyor kargacık burgacık. “İşte onları da yaparsam tam bilgisayarı çözmüş olacağım.” diyordu. Görüldüğü gibi yapılacak zannediyormuş İbrahim abi.

Gerçi bu anlatacağımın konuyla alakası yok.

İbrahim abinin evini yalıtım yapmışlar. “Yalıtım iyi bir şey. Yalıtım yapınca benim çalıştığım odanın radyatörü de ısıtmaya başladı, çok iyi oldu.” dedi.

“Yalıtımla radyatörün ısıtmasının ne alakası var?” demedim tabii de “İbrahim abi hiç yakında kombi temizletmeye falan tamirci getirdiniz mi?” diye sordum, bir hafta önce getirmişler. Gelen arkadaş kombiyi, tesisatı temizlemiş, kapalı vanaları açmış, denemiş.

Biz İbrahim Sağır ağabeyin şiiirini okuyalım efendim.

Ellerinden öperek.

Antik Yankılar

Deli saçmasıyla aklın savaşı,
Gülkurusu gece düştü denize.
Kuyuya atanlar çıkarsın taşı,
Karışmam sizlerin hendesenize.

Mitos suskunluğu içmiş ehamlar,
Ramses'in gölgesi düşer sahraya.
Tutuşur efsunlu Nil'de akşamlar,
Genç kız kanlarıdır sunulan Ra'ya.

Tutankamun bir yaş daha büyüdü,
Nefertiti aşktan sırlısklamdır.
İskenderiye'yi bir sis bürüdü,
Ege'de şu anda vakit akşamdır.

Firavun inadı kızıl deniz'de,
Nemrut karanlığı Hazer'in düşü.
Nice sırlar saklı nice bir gizde,
Ebabil kanadı ölüm gülüşü.

Olimpos'ta Zeus bir şey düşünür,
Afrodit çılgınca Eros'a koşar.
Bir mevsim artığı günde üşünür,
Pan'ın kavalında nağmeler coşar.

Ay'ı bir Erinis koydu avcuma,
Güneşi söndürmek kaldı geriye.
Deve kuşu gömsün başını kuma,
Merih'ten selam var topal peri'ye.

Yağmuru bir adım geçti gözyaşım,
Kahkahalar Zühal'de asılı durur.
Babil kulesinden attığım taşım,
Menfis'te ıslanır Saba'da kurur.

Kayıp zamanların dilsiz tanığı,
Sodom'da isyana ağlayan taşlar.
Gomora bir devrin arsız sanığı,
Nisyana gömüldü tüm âsi başlar.

İbrahim Sağır

Yavuz Dinç**Puslu Hava Sessizliği**

*Mehmet Osmanoğlu'nun
Kuzuların Sessizliği şiirine nazire*

bak patron yine puslu bir hava yeni bir öğün vakti
karınlar zil çalar şu avcıların şimdi avlanma vakti
puslu bir gecede yola koyulur avcı kurtlar sessizce
az gittiler uz gittiler dere tepe düz gittiler sinsice

şunu bilesin bir de puslu havayı seven çeşit çeşit
yarısı yeter bana yarısı sizin olsun der kara kurt
canavardır diğeri tarumar eder o kesilim sürünü
en önde alfa bozkurt ardından gelir avcı sürüsü

ak kara kahverengi boz sarı kızıla çalar rengi
gündüzler dinlenme aydınlık geceler av vakti
törelî töresiz aman ha hepsi birbirinden yaman
en ıssız yerlerden geçerken hepsi birbirinden azman

tavşan geyik yabani bir bir avlanım derken
saldırılar sürüne en sevdiğidir körpe kuzuların
aman ha karşıki yamaçta görüldü daha yeni
vakit dolunay vakti sal peşine o görkemli itlerini

itin sahibi varsa kurdun tanrısı var der ataların
el ile oyun olmaz kurt ile koyun oynamaz bak bilesin
sürün av olmuş puslu bir havada kurt dadanmış
bunu gören zavallı çobanın eyvah deyip bağırılmış

kuzusunu kaptıran patronun ağzını bıçak açmazken
pes eder mi hiç salardı itleri peşine şu yaman çoban
herkes rızkını kapar alınır mı hiç kurdun ağzından kuzu
etme eyleme çoban sen koru koyun ile körpe kuzunu

Hülya Tozlu

Değer/iki

Bu öykü Buket Uzuner'in yaşantısından Tekin Gonenç'in aktardığı bir alıntıdan esinlenilmiştir.

Genç yetenekler üzerinden kimi ödüllendirmeler yapan vakıf benzeri kurumlar vardı. Uyarlama oyunları üzerinden başarılı oyunculuğumla dikkat çekmekteydim.

Özellikle tiyatro tarihine adını yazdırmış değerli usta oyuncular adına bir ödüle hak kazanmış olmak; kariyerim için de çok heyecan vericiydi. Ödül töreninde ödülümü almak üzere bir davet almıştım. Bu özel davet için ünlü bir mekânın yemek salonu seçilmişti.

Davete yanım sıra eşlik eden bir başka usta isimle gitmiştim. Bu tören için ayrılmış masanın ucunda kalan son iki sandalyeye de biz yerleşmiştik. Heyecan ile artan açlığım da başımı döndürür olmuştu. U masanın orta tabanı sorumlu kimselere ayrılmış belli ki. Başkan Hanım'ın garsonları yönetmesi ile servise geçilmişti. Garsonlar yarışircasına çorba servisiyle işleme başlamış ve koşuşturma hâlindeyken insanlar yarışircasına tabaklarındakileri bitirip sıcakları bekliyorken –her nedense– bize hâlâ çorba servisi bile yapılmamıştı.

Yanımdaki usta ağabey bir garsonu uyaracak oldu. Aldığımız yanıt son derece şaşırtıcı idi. Baştaki o sorumlu hanım bizim için “Onlar bizden değil, servis yapmayın.” Talimatı vermiş meğer. Çaresiz aç biilaç yemek faslının bitmesini beklemiştik ve bitti sonunda.

Yönetici hanım ayağa kalktı ve toplantının amacı üzerine bir söylevde bulundu. Sanat, saygı, sevgi ve gençlere destek adına ve sonunda plaketi kaldırıp adımı ünledi almam için.

Kalkmıştım şaşkın bakışları da üzerime çekerek ve alırken plaketime artık söylenecek söz de kalmamıştı uzun sessizlik üzerine...

Salman Kapanoğlu

Borç

Uyku, öyle bir misafir ki geldiği zaman git diyemezsiniz. Cennette uyku yokmuş. “Dünya’da tatlı bir şey vardı neydi o?” diyecekmışiz!

Eşimle birlikte İzmir’den geliyoruz. Konya’nın o ıssız, sessiz ve uzun yolunda öyle bir uykum geldi ki durup dinlenecek, ne bir petrol ne de bir lokanta var. Eşime itiraf ettim:

“Hanım benim çok uykum geldi.”

“Farkındayım, bu ıssız yerde de durulmaz ki. Ben sana biraz tarhana vereyim.”

Tarhana ve benzeri çerezler yememe rağmen, hiç biri uykumu kaçırmıyordu. Ağzımın uykusu kaçıyor da gözlerimin uykusu yerinde duruyordu.

“Hanım, sen başımdan aşağı, termostan buzlu su döksene.” Başıma dökülen buz gibi su, uykumu biraz ürkütse de kaçırmaya gücü yetmedi.

“Hanım, sen bu buzlu sudan sırtımdan aşağı da döksene.” Hanım buzlu suyu başımdan aşağı düktü. Nafile uykum yine kaçmadı.

Aklıma, birden bire bir şey geliverdi:

“Hanım, benden borç ister misin?”

“Niye isteyeyim ki?”

“Sen iste ne yapacaksın?”

“Salman, bana 3000 lira borç verir misin?”

Öyle bir sinirlendim ki:

“Sen ne dediğinin farkında mısın? 3000 lira benim 3 aylık maaşım. Sen çıldırdın mı?”

Hanım, en az benim kadar sinirli:

“Ne kızılıyorsun yaa? İste dedin istedim. Bir de bana kızılıyorsun? Ağzımdan bir anda öyle çıktı.”

“Canım borç iste dedimse, 3000 lira da istemez ki.”

“Senden para felan istemiyorum, bana yolculuğumu zehir ediyorsun.”

Konuyu daha da alevlendirerek:

“3000 lira hemen verilebilecek bir para mı? Hiç mi hesap kitap bilmiyorsun?”

Hanım küstü. Hiç konuşmuyor. Epeyce bir yol gittikten sonra, bana dönerek bir müddet baktı. Şaşkınlıkla:

“Salman, uykun kaçmış mı ne?”

Ne zaman direksiyon başında uykum gelse, çocuklar koro halinde başlar:

“Baba bize borç ver, baba bize para ver!”

❖ Zekeriya Çakabey

Büyük Bir Tepsi Tatlı

Müşterilerin ne güneşten kaçtığı ne de kendini güneşe tamamen teslim ettiği bir mevsim. Kafeteryanın yazlık kısmı daha yeni açılmış olmasına rağmen tıklım tıklım dolu.

Oradaki küçük havuzu ve fiskiyesini hayran hayran seyreden çocuklar, söylediği dürümü iştahla yiyen insanlar, çay içenler, soğuk meşrubat söyleyenler... Tüm küçüklüğüne rağmen çok kalabalık bir şehirmiş görüntüsünü veren kısacası o an için yaşamak bu olsa gerek dedirten, insanların gülüştüğü, düşündüğü, okuduğu ve derin tahliller içerisine girdiği hoş bir ortam.

Cumartesi'den bir cumartesi. Herhangi bir program ve önceden verilmiş bir randevu yok! İnsanın kendini boşluğa bıraktığı bir zamanda hiç beklemediği bir ses aniden atılmasına ya da ürkesine sebep olur ya! İşte böyle bir ses:

“Hocam merhaba!”

“Merhaba Ali Hoca'm, beni korkuttun!”

“Niye ki Hoca'm? Ben kendime dürüm ve ayran söyledim, sizi de görünce sormadan söyledim.”

Dürümleri gerçekten hoştu. Yanında buz gibi ayran da başka bir güzellik. Arkasından çaylar. Tam çaylarımızı yudumlarırken yanı başımızda olan camiden bir sela sesi ve ölüm haberini duyurdular. İkimiz birden:

“İnna lillahi ve inna ileyhi raciun!” dedik. Beş dakika bir şey söylemeden sessizce bekledik. Belli ki düşüncelerimiz öbür dünyaya ya da ölüme dairdi. Sessizliği bozan Ali Bey oldu:

“Yahu Hoca'm, biz nedense ölümden de yaşamda da öyle hatalar yapıyoruz ki aklın durur. Geçenlerde başımdan böyle bir olay geçti. Laf zamanında açılır derler ya!” dedi.

“Hayırdır?” dedim.

“Babam rahmetliğin çok sevdiği bir arkadaşı vardı, Kazım emmi. Rahmetlik oldu. Bu taziye evleri çikalı bu iş sallamaya pek gelmiyor. Üç gün içinde gittin gittin, gitmezsen adamın geride kalanlarının yüzüne nasıl bakacaksın. Anam da durmadan sıkıştırıyor:

‘Oğlum ölüyü gününde, tavuğu pininde diye. Bak diyor senin baban rahmetlik olduğunda o bir hafta bizim evi bırakmadı. Çok ayıp olur.’

‘Tamam ana gideceğiz.’ diyorum. ‘Paran yoksa para vereyim.’ diyor.

‘Ne için?’ diyorum.

‘Bir tepsi tatlı almamız lazım.’ diyor.

‘Tatlı almamız şart mı?’ diyorum

‘Şart’ diyor.

‘Yahu ana biz nişana mı gidiyoruz, bir şey kutlamaya mı gidiyoruz, bu tatlı da neyin nesi?’

‘Ayıp olur oğlum, onları adam yerine koymamış oluruz. Almamız lazım.’

Eyvallah! Tabii ki alırız. Ama hocalara soruyoruz ‘Yeri var mı?’ diye. ‘Yok.’ diyorlar. ‘Neden kaldırtmıyorsunuz?’ dediğimizde de ‘Gücümüz yetmiyor.’ diyorlar. Hele bir de yemek işi var ki deme gitsin!”

“Eskiden böyle değildi.” diyorum. “Konu komşu sofrasında ne varsa cenaze evlerine gönderirdi. Adamların sıkıntısı kendilerine yeter zaten diye.”

“Hayır Hoca'm, taziye evleri çok güzel. Cenaze evlerine toplanırlardı eskiden. Ev müsait olmaya-bilirdi. Çok sıkıntılı bir durumdu. Ama şimdi bu hoş da onu hoş olmayan duruma biz getiriyoruz. Nasıl mı? Gayet basit, üç gün boyunca yemek vereceksin. Durumun var mı yok mu kimsenin umurunda değil. Bir de zengin ölümüye davetsiz misafirler alabildiğine çok oluyor. Bazı adamlar, adım taziye evlerini kolluyor. Ölen var mı? Hangi taziye evinde kimin ölüsü var. Falan gün falanca ağanın yemekleri nasıldı öyle! Komple et yedik üç gün boyunca diye. Neyse biz de vardık bir pastaneye. Anama dönüp:

‘Bak bakalım, hangisinden alalım?’ dedim. Ulan keşke sormasa mı idim! Vardı, en pahalı olandan büyük bir tepsiyi gösterdi. Tezgâha bakan eleman sormadan tepsiyi kaptığı gibi doğru teraziye. Müşteri kum gibi. Hatta bazıları taziyeye gittiğinde yazıyormuş da ‘Falan pastaneden beş kilo havuç dilimi’ diye.”

“Allah Allah, var mıymış öyle yazan?”

“Nadir de olsa varmış! Neyse lafı uzatmayalım. Adamlar tepsiyi güzelce alladılar pulladılar ve parasını söyleyip elimize verdiler. Tam kapıdan çıkarken garsonlardan biri yetişt:

‘Beyefendi, tepsiye on lira kestik, getirdiğiniz zaman iade ederiz.’ dedi. Canı sağ olsun, beyefendilik var, en pahalı tatlının en büyük tepsisini almak var. İleride başka cenazelerimiz de olacak. İyi bir itibarı sarsmamak lazım. Alsak n'olur, almazsak n'olur deyip teşekkür ederek çıktık.

‘Ana hangi taziye evi?’

‘Oğlum, kızı falan taziye evi’ dedi. Sora sora bulduk. Elimdeki tepsiyi karşılayanlardan birine tes-

lim ettim. Beni hemen yemek yenilen yere aldılar. O yemekler muhteşem. Hepsi etli yemek, hepsi birinci sınıf. Ben kendi kendime: 'Maşallah' dedim 'İyi ki gelmişiz, Kazım amca ne güzel çevre edinmiş, durumu da bayağı düzlemiş demek ki!' dedim.

Salona geçmemizle birlikte Yasin suresine başlıyor hocalardan biri. Ben de bu arada baş sağlığına gelenleri izliyorum. Hepsinin de durumu gayet iyi gözüküyor.

Seveni ne kadar çokmuş meğer. Hocanın biri bitirmeden başka bir hoca okumaya başlıyor. Tam bitti, oğlunu, kardeşini soralım derken içeriye siyasiler giriyor. Ayağa kalkıyoruz, hepimizle tolaşıyorlar. Yerlerine oturur oturmaz başka bir hoca okumaya başlıyor. Tam bitiyor, sorayım mı derken tatlılar dağıtılıyor. Tabii o arada da sormak olmaz ki, tatlıları yiyoruz ve yeniden başka bir hoca mikrofonu istiyor. 'Vay be Kazım amca, sen neymişsin be!' diyorum içimden. 'Ne zaman böyle bir çevre edindin de ben seni ölünce tanıdım.'

Fatiha'mızı bağışladıktan sonra, hoca bu dünyanın geçici olduğu, asıl dünyanın ahiret olduğu üzerine sohbet başlıyor. Nedense hep beraber can kulağıyla dinliyoruz sohbeti.

Hocam, nedense biz millet olarak enteresan bir yapımız var. Ne zaman bir ölüm olsa hep beraber bu dünyanın yalan olduğunu hatırlıyoruz. Yani o atmosferde kurt kuzuyla yayılır, parmağını soksan ağızlarına inan ki kimse ısırılmaz. Ama aradan saatler geçmeden öyle bir değişiyoruz ki, o adam sanki hiç değil. Beş kuruşluk menfaatine dokunsan, "Allah korusun adam öyle bir şirretleşiyor ki çık işin içinden çıkabilirsen."

Sizin bir şiiriniz var ya:

'Bunlar sözde Allah'ım, öze şart işlemiyor/ Tek çıkar yol küfretmek, suratlarından sininden.' İnan aklıma bu dizeler geliyor. Neden sözle özümüz çok farklı?"

"Bütün dertte bu ya Ali Bey. İkiyi aynı olursa sorun biter. Neyse, sonra?"

"Hocanın güzel sohbeti epey uzamasına rağmen orada olanlarla zevkle dinledik desem yalan olmaz. Hoca noktayı koyduğu an hemen sorayım diyorum. Hoca sohbetin ardından güzel bir dua ediyor ve Fatiha ile bu işi de bağlıyoruz.

Siyasiler ve onların bazıları kalkıyor, yeniden tolaşma ve baş sağlığı dilekleriyle çıkıyorlar. Yerimize oturunca soruyorum, yanımda oturan kişiye:

'Ne güzel çevresi varmış rahmetlinin. Siyasilerden tutun da iş adamları ve sevenlerine kadar...'

Beyefendi yüzüme şöyle bakıyor, beni iyice bir süzdükten sonra:

'İyi güzel de onun çevresi olmayacak da benim çevrem mi olacak!' diyor. Bir anlam veremiyorum, adamın beni iyice süzmesinden de biraz işkillendim zaten, bir hata mı yaptım diye.

'Nasıl yani?'

'Koskoca fabrikatör Rasim Bey!'

Bu sözü duyunca yanlış kapı çaldığının farkına varıyorum. Hayır hayırdır desem, benim o baklavayı aklıma düştüğü zaman alacak durumum yok ki Hoca'm. Ayrıca rahmetlik Rasim Bey'in akrabaları beni hiç bilmeyecek ki. Mutlaka hayır hayırdır ama ben de Sakıp Sabancı değilim! Hayır yapacak olsam mahallede fakirler var, üstü başı dökük öğrenciler var. Bozuntuya vermek de olmaz. Hiç istifimi bozmadan:

'Biliyorum.' diyorum.

Adam sözüne devamla:

'Rasim Bey, fakire fukaraya çok yardım ederdin. Bazı dernek ve vakıf kuruluşlarını çok desteklerdin.'

'Allah'ım rahmet eylesin, inşallah gününü görür.' diyorum. Sözümü tamamlamadan bir hoca yeniden okumaya başlıyor. Bir hoş oluyorum, başım dönüyor, hemen anamı arıyorum, elimi ağızma dulda tutarak: 'Alo, buyur.' diyor Anam.

'Kalkalım mı?'

'Tatlı dağıtıyorlar, şekerim düştü.'

'Ben arabaya çıkıyorum.' diyorum.

'Tamam' diyor.

Yanımdaki beyefendiden müsaade istiyorum. Baş sağlığı dileklerimle dışarı çıkıyorum.

Aradan on on beş dakika geçiyor, anam geliyor. Geldiğimiz yollardan, sessizlik içinde evin yolunu tutuyoruz. Yolda ne anam bir şey soruyor ne de ben bir şey söylüyorum.

Eve geldiğimizde çocuklar ve hanımın yattığını görüyoruz. Üstümüzü değişince anam da oturma odasına gelip karşıma oturuyor. Belli ki benim bir şey söylememi bekliyor.

'Ana, farkına vardın mı?'

'Vardım varmasına da beni öyle bir karşıladılar ki sesimi çıkartmak olmazdı. Yemek, arkasından büyük salon, öylece kalakaldık. Çünkü rahmetlinin ne karısı ne de kızları vardı. Peki ya sen?'

'Anladığımda çok geçti. Kuru kuruya da varılmazdı ki.' Anam biraz mahcup, biraz tedirgin bir tavırla:

'Peki, şimdi ne yapacağız oğlum?'

'Ana yapacak bir şey yok! Büyük bir tepsi tatlı alıp yeniden gideceğiz ama bu kez doğru yere.' dedim."

• M. Nihat Malkoç

Televizyon

Evlerin baş köşesinde
Televizyon, televizyon...
Herkes kendi neşesinde
Televizyon, televizyon...

Huzuruna çaktın bizi
Senelerdir yaktın bizi
Ne dertlere soktun bizi
Televizyon, televizyon...

Afyon gibi uyuşturdun
Nesillere tuzak kurdun
Bizi yerden yere vurdun
Televizyon, televizyon...

Bir odaya tıktın bizi
Alev ateş yaktın bizi
Yılan gibi soktun bizi
Televizyon, televizyon...

Sohbetleri öldürdün sen
Aileyi böldürdün sen
Zalimleri güldürdün sen
Televizyon, televizyon...

Muhabbetin adı kaldı
Her neyimiz varsa aldı
En kıymetli vakti çaldı
Televizyon, televizyon...

Nere varır bunun ardı?
Herkesi bir merak sardı
Edep, ahlak dibe vurdu
Televizyon, televizyon...

Dizilerin zehir saçar
Kalp göğünde gedik açar
Çoğumuzun keyfi kaçar
Televizyon, televizyon...

Patron reklam parasında
Şeytan kaçın kurasında?
Namaz reklam arasında
Televizyon, televizyon...

Bir tarafta popçuların
Öbür yanda topçuların
Ağzı açık lüpçülerin
Televizyon, televizyon...

Gır/ıp

“Gırıp” diye bir belalı
Tuttu yakamı, bırakmaz
Burma bıyık, bel kamalı
Tuttu yakamı, bırakmaz

İk’elense, bir tek daldı
İlk hamlede yere çaldı
Başımı eline aldı
Tuttu yakamı, bırakmaz

Altında kıvrandım durdum
Derken iki yumruk vurdum
Bu nedir diye sordum
Tuttu yakamı, bırakmaz

Ne ilaç dinler, ne aşı
Ne kadar bilmem ki yaşı
Corananın kan kardaşı
Tuttu yakamı, bırakmaz

Boylattı beni acile
Başım ateşli tac ile
Döndüm çuval ilaç ile
Tuttu yakamı, bırakmaz

Ne haftası, kaç ay oldu
Güzel ömrüm bak zay’oldu
Sağlık, sıhhatim kayboldu
Tuttu yakamı, bırakmaz

Kutu kutu ilaç içtim
İçip de kendimden geçtim
Şimdi bana ömür biçtim
Tuttu yakamı, bırakmaz

Duyan dostlar öğüt verdi
Kimi sarımsak önerdi
Biri zencefil gönderdi
Tuttu yakamı, bırakmaz

Dostlar, bu pehlivan değil
Anlattığım yalan değil
Hattâ arta kalan değil
Tuttu yakamı, bırakmaz

Böyle dert düşman başına
Bakmaz kimsenin yaşına
Zehir katıyor aşına
Tuttu yakamı, bırakmaz

İki seksen uzandırdı
Hem ateşlere yandırdı
Beni dost diye kandırdı
Tuttu yakamı, bırakmaz

Öksürttü, yırttı ciğerim
Sanki kırılmış her yerim
Sizlere daha ne derim
Tuttu yakamı, bırakmaz

Uzak etsin Mevla’m sizden
Daha ayrılmadı bizden
Bağladı yatağa dizden
Tuttu yakamı, bırakmaz

• Haşim Kalender

Beyler

Bol keseden atan çok, millet kör değil bilin,
Lafın gemisi battı icraat gerek beyler.
Didişmeyi bırakın arada kini silin,
Zamlara sığınmayın israf ederek beyler.

Üç kıtada izi var ecdadımın atının,
Yetim hakkı süsüdür zenginlerin yatının,
Gözü üzerimizde kör bakan, kör batının,
Gök gürlüyor kepecek yıkıldı direk beyler.

Hep beraber çikalım düştüğümüz bu ağda,
Kahramanlar aç gezer hainin eli yağda,
Makamların, makamı sallanmalı bu çağda,
İsrafa çizik çekin el ele vererek beyler.

Liyakatsiz rütbeler karaları aklıyor,
Ömer adaletini yerküre sayıklıyor,
Mazlumlar kan kusuyor, dünya bizi bekliyor,
Büyük Türkiye ile refaha erek beyler.

Herkese görev düşer Kalender ayrı ayrı,
Vatan için, din için yapmalıyız bu hayrı,
Kimin hüneri varsa zamanı geldi gayri,
Hepimiz gemideyiz ortaya serek beyler.

• Vahid Məmmədli

Nə Yazdısa Fələk Yazdı

Reis'e

Səndən gəlir mənə işiq
Günəşin özü qarmaşiq
Sən qızılgül mən sarmaşiq
Nə yazdısa fələk yazdı
Dostlar mənə kələk yazdı

Mənim alınım çox qırışdı
Para sevgiyə qarışdı
Qədər şansım la yarışdı
Nə yazdısa fələk yazdı
Dostlar mənə kələk yazdı

Yarınlarda soldu ləçək
Son gəlibsə o deyəcək
Tanrı dedi ölməyəcək...
Nə yazdısa fələk yazdı
Dostlar mənə kələk yazdı

DEVLET-İ ÂLİ OSMANİYE BOLU VİLAYETİ'NİN DEST-İ İZDİVAÇ ve İSTİHLAK-İ MÂ KANUN-NÂMESİ

Devlet-i Âl-i Osmanî hudutları dışından el'an sair devletlerin tebaası oldukları hâlde, bi'z-zarure tehcir edilip muhtelif meşakkatler neticesinde vilayetimize vasil olmuş bulunan ve dahi hal-i hazırda "mülteci" tesmiye olunan akvam-ı Müslimin'in mevc mevc şehreminliğimizin Dest-i İzdivaç Dairesi'ne müracaatta bulunduğu müşahade olduğundan tahsil olunacak harc-ı izdivacı yeniden tanzim eylemek zarureti hâsıl olmuştur.

Saniyen bu mültecilerin istihlak ettiği sulara ait ücret tarifesi de gözden geçirilerek fazla su istihlakının önüne geçilmesi zarureti hâsıl olmuştur.

Her iki mesele de Vilayet-i Bolu Şehreminliği Meclis-i Muhassılinda tahrir olarak arz olunmuştur.

Mes'ele-yi evvel: İzdivac-ı mülteciler:

Yapılan müzakereler sonucunda müracaat-ı izdivaçta bulunan mülteci durumundaki akvam-ı Müslim'in, Defter-i İzdivaç-ı Ahmer'e malik olmak suretiyle, mezkûr izdivaçtan hâsıl olacak et-fâli Devlet-i Âl-i Osmanî tebaası eylemek maksadı taşıdıkları izhar olunmuştur.

Vilayet-i Bolu Şehreminliği Meclis-i Muhassılinda rakip azaların şiddetle muhalefet etmesine ve dahi içimizdeki üç beş İrlandalının da muhalefet etmesine mukabil meclisimiz tarafından, sair devletlerin tebaası oldukları hâlde Dest-i İzdivaç Dairemizde dest-i izdivaç eylemek isteyenlerden tahsil olunacak harc-ı resmiyeyi tanzim eyleyen "Dest-i İzdivaç Hükümleri" mührümüz altına alınmıştır.

Fıkralar hâlinde zikrolunan hükümler vilayetimize bağlı kaza, nahiye, mahalle ve cümle karyelerde harfiyen tatbik olunacak, hangi unvan ve mevkide bulunursa bulunsun kanuna mugayir davranmaya yeltenenler hakkında bil kayd u şart ve bila istisna kanunun emrettiği ceza-i muamele icra olunacaktır. Kanunun tatbikinde ihmalkârlıkları tespit edilen memurin ise derhal vazifelerinden azledilip vilayet-i şarka veya vilayetimizin kaza-i mahrumilerine nefyedilecek ve menfaları beş yıldan önce kaldırılmayacaktır.

Bu tamimin iptaline karşı şikâyetinde bulunan ya da rahatsızlığını beyan edecek şekilde sağda solda lakırdı edenler olursa bunlar dahi ayrıca falakaya çekilecek olup yüzer sopa ile cezalandırılacaklardır.

Diğer hükümler zirde mezkûrdur. Buna göre:

1-Her ikisi dahi sair devletin tebaası olup vilayetimizde mülteci olarak yaşayanlardan 100 bin akçe (damga vergisi ve inkıta bedeli hariç) harc-ı izdivaç tahsil olunacaktır.

2-Müzekker ya da nisadan birisinin memalik-i Osmanî tebaası olması halinde 50 akçe harc-ı izdivaç tahsil olunacaktır.

3-Gelin ve damat namzetlerinden yaşları itibariyle çoğalmaya elverişli olmayanlardan 35 akçe harc-ı izdivaç tahsil olunacaktır.

4-Mültecilerden ikinci eş olarak imam nikâhı ile nikâhlananların tespiti halinde 250 bin akçe harc-ı izdivaç tahsil olunacaktır.

5-Her ikisi de sair devletin tebaası olup izdivacın akabinde memleketlerine avdet etmek isteyenlerden harc-ı izdivaç tahsil olunmadığı gibi ceplerine 50.000 akçe mah-ı asel (balayı) harcırahı, 50.000 akçe icar-ı hane ianesi, 100.000 akçe möble, mefruşat ve sair levazımat ianesi olmak üzere 200 bin akçe koyulacaktır.

Mesele-yi Sani: Mültecilerin su istihlakı

Ayriyeten su istihlakinde de mevcut tarife tebdil olunmuştur. Vilayetimizin ahalisinden çeşmelerden doldurdukları beher bidon başına 1 akçe tahsil edilirken sair devletin tebaasınca doldurulacak beher bidon başına 500 ecnebi akçesi tahsil eylenecektir.

Tebaası oldukları devlete avdet etmek isteyenlere seferden evvel gusüllemeleri için ikişer bidon, esna-yı rahta içmeleri, taharetlenmeleri ve abdest almaları için birer bidon, arkalarından dökülmek üzere ikişer tas su bila bedel adreslerine teslim olunacaktır.

Su istihlakinde meriyete geçecek tarife-i cedide abdest ve gusül gibi icâbat-ı diniyye ile ilgili gelebilecek itirazlar için Vilayet-i Bolu Müftülüğinden mezkûr mültecilerin bundan gayri teyemmüm ile abdest ve gusül etmelerinin caizden öte farz ile vacip arasında bir azimet olduğuna dair fetva dahi alınmış olup mevcut fetva camilerde bulunan ilan tahtalarına talik edilmiştir.

Buna da karşı çıkarak bu tahririn aleyhinde sağda solda laklak edenler hakkında bilahare münafık olduklarına dair fetva alınacak olup bunlar dahi evvelen falakaya yatırılıp yüz celde vurulacaktır.